

AFET ÖNCESİ ALINACAK ÖNLEMLER

Başta depremler olmak üzere sel, ı, yangın gibi afetlerle sık sık karşılaşmaktadır. Yaşanan afetlerin yarattığı can ve mal kaybını en aza indirebilmek için yapılması gereken bazı önlemler vardır. Afet öncesinde;

- Oluşabilecek afetlerden, toplumun en az zarar ve en az fiziksel kayıplarla kurtulabilmesi için gereken tüm önlemleri olaylar olmadan önce almak,
- Mümkün olan hallerde olayları önlemek, mümkün olmayan hallerde ise kurtarma, ilk yardım ve iyileştirme çalışmalarının zamanında, hızlı, verimli ve etkili bir şekilde yapılmasını sağlamak için planlama yapılması,
- Toplumun her kesiminin olayların etkilerinden en az zararla kurtulabilmesi için gerekli bilgilerle donatılmasını sağlayacak eğitim programları uygulamak ve toplumda bir zarar azaltma kültürü oluşturmak sağlanmalı,
- Toplumun her kesiminin afet bilincinin artırılması amacıyla sürekli ve sistemli bir eğitim verilmelidir,
- Risk Analizi çalışması yapılmalıdır. Bu çalışma sonucunda herhangi bir afete karşılık önlemler, hazırlık, müdahale ve İyileştirme çalışmalarının her biri için ayrı planlar yapılmalıdır,
- Afetzedelerin taleplerinin belirlenmesi ile birlikte orta ve uzun vadede gerekli olabilecek malzemelerin listeler halinde belirlenmelidir.

Deprem Öncesi Alınacak Önlemler

- Ev veya herhangi bir binanın imar ve bina yönetmeliklerine uygun olarak inşa edilip edilmediği kontrol ettirilmelidir.
- Deprem için sigorta yaptırılmalıdır. Yaşanacak afet sonrasında ciddi destek sağlayacaktır.
- Binanın depreme dayanıp dayanamayacağı kontrol ettirilmelidir.

- Acil durum planı yapılmalıdır. Planda acil durum sonrası nerede ve nasıl buluşulacağını, buluşma yerine hangi yollardan gidileceğini, hangi malzemeleri kimin yanına alacağını ve diğer önemli konular yer almalıdır.
- Bulunulan yerde kişinin kendi ve birlikte olduğu diğer kişilerin alacakları bireysel önlemler belirlenmelidir.
- Ev, işyeri ve okulların tahliye planları için farklı senaryolar uygulanmalıdır.
- Önemli evraklar (kimlik kartları, tapu, sigorta belgeleri, sağlık karnesi, diplomalar, pasaport, banka cüzdanı vb.) kopyaları hazırlanarak su geçirmeyecek bir şekilde saklanmalı, ayrıca bu evrakların bir örneği de bölge dışı bağlantı kişisinde bulunmalıdır.
- Tesisat kontrolü yapılmalıdır. Doğal gaz, elektrik ve su gibi tesisatların yeri ile vanalarının açılıp kapanma yönlerinin iyi bilinmesi gerekir.
- Hasarlı elektrik kablolarını ve gaz sızıntısı yapabilecek tesisat bağlantıları onarılmalıdır.
- Deprem riskine karşı evde bulunan eşyaların sabitlenmesi gerekir. Çünkü eşyaların devrilmesi veya savrulması gibi nedenlerle de ciddi sorunlar oluşabilir. Gardırop ve kitaplık gibi yüksek mobilyalar ile ayna gibi eşyaları duvara sabitlenmelidir.
- Gerekli görülen yerlerde normal camlar kırılmaz cam ile değiştirilmelidir.
- Acil durum çantası hazırlanmalıdır. Çanta da depremden sonra 72 saati idare edebilecek kadar malzeme olmalıdır.
- Yanıcı, parlayıcı malzemeler kilitli dolaplarda ve alt raflarda muhafaza edilmelidir. Düşmeyecek bir konumda sabitlenmeli ve kırılmayacak bir şekilde depolanmalıdır.
- Gaz kaçağı ve yangına karşı, gaz vanası ve elektrik sigortaları otomatik hale getirilmelidir.
- Binadan acilen çıkmak için kullanılacak yollardaki tehlikeler ortadan kaldırılmalı, çıkışı engelleyebilecek eşyalar çıkış yolu üzerinden kaldırılmalıdır.
- Geniş çıkış yolları oluşturulmalıdır. Dışa doğru açılan kapılar kullanılmalı, acil çıkış kapıları kilitli olmamalıdır. Acil çıkışlar aydınlatılmalıdır.
- Yatakların üzerinde ağır ve devrilecek eşyalar bulundurulmamalıdır.
- Dolaplar ve devrilebilecek benzeri eşyalar birbirine ve duvara sabitlenmelidir.
- İçinde ağır eşyalar bulunan dolap kapakları mekanik kilitler takılarak kapalı kalmaları sağlanmalıdır.

- Avize, klima vb. cihazlar bulundukları yere ağırlıklarını taşıyacak şekilde, duvar ve pencerelerden yeterince uzağa ve kanca ile asılmalıdır.
- Tezgah üzerindeki kayabilecek beyaz eşyaların altına metal profil koyarak bunların kayması önlenmelidir.
- Binalarda, önceden belirlenen, yangın söndürme cihazı mutlaka bulundurulmalı ve periyodik bakımları da yaptırılmalıdır. Bu cihazlar, kolayca ulaşılabilir bir yerde tutulmalıdır ve herkes yerini bilmelidir. Bu cihazların düzenli olarak bakımları yaptırılmalıdır.
- Binalar yapılırken, yerleşim bölgeleri titizlikle belirlenmelidir. Kaygan ve ovalık bölgeler iskana açılmamalıdır. İmar planında konuta ayrılmış yerler dışındaki yerlere ev ve bina yapılmamalıdır.
- Konutlar gevşek toprağa sahip meyilli arazilere yapılmamalıdır.
- Yapılar deprem etkilerine karşı dayanıklı inşa edilmelidir.
- Çok kar yağın ve çığ gelen yamaçlarda bina yapılmamalıdır.
- Dik yarıların yakınına, dik boğaz ve vadilerin içine bina yapılmamalıdır.
- İmar planlarında doğal dere yataklarında yapılaşmaya müsaade edilmemelidir.
- Mevcut binaların dayanıklılıkları artırılmalıdır.
- Belediyelerin, doğal afetlerde altyapı şebekelerinde meydana gelecek hasarlara karşı kısa sürede içme suyu temini ve atıkların bertarafı için eylem planları hazırlamalıdır.

Sel Öncesi Alınacak Önlemler

- Yaşanılan evin veya bina nehir yatağından olabildiğince uzak bir noktada bulunmalıdır.
- Acil durum eylem planı oluşturulmalıdır.
- Suyun binaya girmesini önlemek için kum torbası edinilmelidir.
- Kapı ve pencerelerin suyu sızdırmayacak biçimde sağlamlaştırılmalıdır.
- Duvarlar selin basıncına karşı sağlamlaştırılmalıdır.
- Sel için sigorta yaptırılmalıdır.

- Eđer Riskli bir b lgeyse, hava durumu bilgileri ve uyarıları sürekli olarak takip edilmelidir.
- Acil durum çantası ve ilk yardım çantası hazırlanmalıdır. Tahliye edilme olasılığına kar  ın kullanılan reçeteli ilaçlar acil durum  antas na eklenmelidir.
- Tesisatlar kontrol edilmelidir.
- Elektrikli cihazlar ve değerli eşyalar suyun yükselmesinden etkilenmeyecek yerlere koyulmalıdır.
- Temiz ve kapalı kaplarda içme suyu bulundurulmalıdır.
- Sel tehlikesi olan alanlarda ağ a landırma yapılmalıdır, yeşil alanlar korunmalı ve arttırılmalıdır.

Yangın  ncesi Alınacak Tedbirler

- Binanın elektrik tesisat  standartlarının kar  lanıp kar  lanmadığ  öğrenilmelidir.
- Tesis içinde yangına sebep olabilecek ve yangın sonrasında çevreye zarar verebilecek proses ve maddelerin tespiti yapılmalıdır ve yangına müdahale imk nları değerlendirilmelidir.
- Elektrikli cihazları, elektrikli ızgara, tost makinesi, sa  kurutma makinesi,  t  gibi ısı üreten aletleri belirtilen şekilde kullanılmaya  zen gösterilmelidir. Kullanım sonrasında kapatmak ve fi ten çekmek alışkanlık haline getirilmelidir. Cihazlar tamamen kapatılmalıdır, bekleme konumunda tutulmamalıdır.
- Çoklu prizlere belirtilen fazla alet bağlanmamalı ve birden fazla çoklu prizi birbirine ekleyerek bu aletlerin kaldıracabileceğinden fazla g   çekilmemelidir.
- Doğal gaz kaçağından   phelenilirse, kaçağı kibrit,  akmak vb. ateş ba latıcılarla saptamaya  alı ılmamalıdır. Kıvılcım oluşmasına neden olabileceğinden, elektrikli aletleri ve  ıkları a maya-kapatmaya  alı ılmamalıdır. Derhal doğal gaz vanası kapatılmalıdır, havalandırmak için pencere-kapı açılmalı ve kaçak ihtimali olan yerden çıkararak, durumu telefonla 187 Dođalgaz  hbar Hatt 'na bildirilmelidir. Yangın ihtimali var ise 110'dan itfaiye aranmalıdır.

- Evde, iş yerinde veya araçta yönetmeliklere uygun yangın söndürme cihazı bulundurulmalıdır.
- LPG ve doğal gaz kullanılan yerlerde kaçağa karşı mutlaka gaz detektörü bulundurulmalıdır. Isı ve duman detektörü (yangın alarmı) taktırılmalıdır. Bunların çalışıp çalışmadıklarını en az ayda bir defa kontrol ettirilmelidir.
- Kayıpları karşılayabilmek için evi, iş yeri ve eşyalar sigorta ettirilmelidir.
- Ulusal düzeyde geçerli Yangından Korunma Yönetmeliği hazırlanmalıdır.
- Binadaki acil çıkışların yeri öğrenilmelidir. Kaçış yolu önceden planlanmalıdır.
- Sigara içmenin serbest olduğu alanlarda, sigaranın söndürüldüğünden emin olunmalı, izmariti yere ya da çöp kutusuna değil bu amaçla yapılmış olan kap veya kutulara atılmalıdır.
- Kamp ateşi, soba, ocak, fırın gibi ısı kaynakları dikkatli kullanılmalıdır, söndürüldüğünden emin olmadan yanından ayrılmamalıdır.
- Yanıcı maddelere ve kibrit, çakmak gibi ateş başlatıcılara çocukların erişmesi önlenmelidir.

Çığ Tehlikesinden Önce Alınacak Önlemler

- Yerleşim yeri olarak çığ riski taşıyan bölgelerden kaçınılmalıdır.
- Yamaçlardaki bitki örtüsü ve ormanlar koruma altına alınmalıdır.
- Kar yağışı olan zamanlarda haberler ve yol durumu dikkatle takip edilmelidir.

Heyelan Tehlikesinden Önce Alınacak Önlemler

- Heyelan riskini azaltmak için arazi çalışmaları yapılmalı, risk olan bölgelerde yerleşimden uzak durulmalıdır.
- Risk olan yamaçlarda doğal denge bozulmadan drenaj kanalları açılmalı, tabakların fazla su alınması önlenmelidir.
- Heyelan görülebilecek yamaçların eteklerine istinat duvarı inşa edilmelidir.
- Bitki ve toprak örtüsü korunmalıdır.